

УДК 657

Панченко О.М.¹, Байша Ю.О.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0514м НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Закон України «Про інноваційну діяльність», відповідно до якого «інноваційна діяльність» це - діяльність, що спрямована на використання й комерціалізацію результатів наукових досліджень та [1]. Поняття «інноваційна діяльність» діючими стандартами обліку та Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» не визначено, та не існує нормативно затверджених методичних рекомендацій щодо відображення інноваційної діяльності в бухгалтерському обліку.

Для цього підприємство, насамперед, має вирішити проблему відокремлення об'єктів інноваційної діяльності (майно, джерел майна, господарські процеси з їх формування та руху) від об'єктів обліку, пов'язаних з іншими аспектами господарської діяльності підприємства. Таке відокремлення об'єктів обліку інноваційної діяльності, на нашу думку, має вирішувати одночасно три завдання:

- враховувати здобутки теорії та практики інноваційного менеджменту як специфічної галузі управлінської науки та професійної діяльності спрямованої на формування функціональної системи стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства та забезпечення умов для його інноваційного розвитку;

- відповідати прийнятій методології обліку витрат, у тому числі щодо визначення витрат за елементами та видами діяльності, формування собівартості об'єктів інноваційної діяльності методами калькулювання;

- не суперечити діючому законодавству у галузі інноваційної діяльності [2].

Розширення облікової системи відповідно до її інформаційного наповнення у частині інноваційної діяльності відбувається як в підсистемі фінансового обліку, де постійно з'являються нові поняття та об'єкти, так і в підсистемі внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

Така інформація формується за допомогою системи бухгалтерських рахунків у загальному вигляді без виділення, за невеликим виключенням, окремих рахунків і бухгалтерських реєстрів для обліку інноваційних

процесів. Відсутня спеціальна інформація про інноваційну діяльність і у фінансових звітах. Це ускладнює пошук необхідних даних для оперативного управління інноваційною діяльністю та визначення її ефективності.

Організація обліку інноваційної діяльності на підприємстві здійснюється за такими принципами.

1. Виокремлення інноваційної продукту як об'єкта бухгалтерського обліку з урахуванням його властивостей.

2. Відображення інновацій на рахунках бухгалтерського обліку як кількісно визначених і відокремлених об'єктів.

3. Накопичення на рахунках бухгалтерського обліку витрат на інновації та доходів від їх реалізації.

4. Відображення інформації про витрати та доходи інноваційної діяльності у фінансовій звітності підприємства.

Отже, облік має бути організований таким чином, щоб рахунки бухгалтерського обліку акумулювали інформацію про витрати, понесені в процесі здійснення інноваційної діяльності, за центрами відповідальності.

Формування системи обліку інноваційної діяльності передбачає використання всіх елементів методу бухгалтерського обліку (документації, оцінки, калькулювання, рахунків обліку, звітності) до об'єктів обліку. Особливостями обліку інноваційної діяльності є відмінності у відображенні саме витрат, що є основою управлінського обліку [3].

Для удосконалення організації та ведення обліку інноваційної діяльності на підприємстві вважаємо за доцільно у робочому плані рахунків відокремлювати активи, пасиви, доходи, витрати та фінансові результати, пов'язані з інноваційною діяльністю стосовно розробки нових продуктів (послуг), удосконаленням вже існуючих продуктів, від інших видів діяльності, зокрема, виробництва типових (стандартних) видів продукції (послуг). Формування робочого плану рахунків у частині інноваційної діяльності має відбуватися на засадах відокремлення центрів відповідальності за витратами та доходами інноваційної діяльності від інших видів діяльності з урахуванням особливостей кожного окремого етапу інноваційного циклу від розробки ідеї до реалізації готового продукту [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 04.07.02 р. № 40-IV URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

2. Панченко О.М. Удосконалення обліку витрат інноваційної діяльності / О.М.Панченко, Воронова Н.В.// Сталий розвиток економіки. 2016. № 4. С.133-141 URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/347>

3. Семенова В.Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2017. № 1. С. 165–170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2017_1_30

4. Панченко О.М. Особливості формування облікової політики в частині інноваційної діяльності підприємства / О.М. Панченко, Д.В.Шелудько // Сталий розвиток економіки. – 2017. - № 4. – С.120-125 URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/227/217>